

**OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU RYCKIEGO W 2022 ROKU**

MARZEC 2023

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W RYKACH

Spis treści

W S T Ę P.....	3
SEKCJA NADZORU P/EPIDEMICZNEGO.....	4
SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ŻYWIENIA.....	11
SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ	17
STANOWISKO HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	23
STANOWISKO HIGIENY PRACY	26
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	33
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	37

W S T Ę P

Państwowa Inspekcja Sanitarna, podobnie jak w latach poprzednich, realizuje swoje zadania na terenie powiatu w oparciu o ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej*. Zakres zadań obejmuje problematykę zdrowia publicznego i sprowadza się w szczególności do sprawowania nadzoru nad warunkami:

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. zdrowotnymi żywności i żywienia,
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizacja powyższych zadań polegała na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Zadania te na terenie powiatu realizowane są przez poszczególne komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i tak:

SEKCJA NADZORU P/EPIDEMICZNEGO

I. Informacje ogólne

W ramach działalności kontrolno-represyjnej Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego w 2022 roku przeprowadziła 52 kontrole (w tym 3 kontrole sprawdzające – po wydaniu zaleceń). W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w toku kontroli przeprowadzonych w 2022 r. wydano 5 decyzji merytorycznych oraz 3 decyzje opłatowe (2 decyzje opłatowe w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w 2022 r. zostaną wydane w roku 2023).

II. Stan techniczny, funkcjonalny i wyposażenie obiektów jako elementy wpływające na stan sanitarny placówek służby zdrowia.

1. Lecznictwo zamknięte.

Na terenie działania PSSE w Rykach funkcjonował jeden zakład opieki zdrowotnej lecznictwa zamkniętego – Szpital Powiatowy w Rykach z liczbą łóżek 47. W/w placówce funkcjonowały dwa oddziały: oddział paliatywny oraz oddział chorób wewnętrznych. Kontrola przeprowadzona w 2022 r. wykazała nieprawidłowości dotyczące:

- nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi,
- braku wydzielonych w szatni szpitalnej stref brudnej i czystej,
- nieterminowego prowadzenia kontroli wewnętrznej oddziałów szpitalnych oraz pracowni,
- braku instrukcji stanowiskowych dotyczących sporządzania roztworów roboczych preparatów myjąco-dezynfekujących.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 1 decyzję administracyjną oraz 1 decyzję płatniczą.

Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń

Pomieszczenia szpitala utrzymane czysto. Sprzątanie wykonywane metodą tradycyjną przy użyciu mopów. Wydzielone pomieszczenia do przechowywania preparatów i sprzętu przeznaczonego do mycia i dezynfekcji pomieszczeń. Mycie basenów i kaczek odbywało się w myjni- dezynfektorze firmy Panamatic Optima zainstalowanej w wydzielonym pomieszczeniu. Zaopatrzenie w środki czystości w dostatecznej ilości.

Dezynfekcja

Dezynfekcja prowadzona była zgodnie z opracowanymi procedurami dla każdego oddziału. Preparaty dezynfekcyjne dobierane zgodnie ze specyfiką oddziałów. Narzędzia wielokrotnego użytku dezynfekowane w stabilnych, zamykanych naczyniach z sitem. Do dezynfekcji narzędzi stosowany był preparat Aniosyme DD1. Do dezynfekcji w strefach dotykowych stosowano: Velox Spray, Velox Duo Vipes i Sani Cloth Active. W strefach bezdotykowych: 0,5% Taski Sprint.

Na oddziałach do dezynfekcji rąk wykorzystywano preparat: Hand Disinfectant, AHD 1000, Sterisol Ethanol. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne w dostatecznej ilości.

2. Lecznictwo otwarte

Na terenie powiatu ryckiego w 2022 r. działało 14 obiektów w ramach SPZOZ-ów, 46 obiektów w ramach NZOZ-ów.

Stan sanitarno-higieniczny placówek służby zdrowia lecznictwa otwartego w większości nie budzi zastrzeżeń. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku w dostatecznej ilości. Sprzęt medyczny jałowy przechowywany w prawidłowych warunkach z zachowaniem terminów ważności. Po przeprowadzeniu kontroli w obiektach lecznictwa otwartego, stwierdzono uchybienia w 3 podmiotach (laboratorium diagnostycznym oraz 2 punktach szczepień). Dotyczyły one:

- nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi,
- braku kontroli nad stosowaniem preparatów do dekontaminacji - stosowanie środków po upływie terminu ważności wyznaczonego przez producenta oraz braku oznakowania pojemników wielokrotnego użycia,
- przekazywania kart uodpornienia dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym niezgodnie z rozporządzeniem,
- braku zapisów w kartach uodpornienia dotyczących terminów poinformowania osób obowiązanych do poddania się szczepieniem ochronnym o obowiązku poddania się tym szczepieniom,
- nieprawidłowego prowadzenia przychodu i rozchodu preparatów szczepionkowych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje administracyjne oraz 2 decyzje płatnicze.

Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń

Pomieszczenia placówek lecznictwa otwartego utrzymane czysto. Sprzątanie wykonywane było metodą tradycyjną przy użyciu mopów. Wydzielone pomieszczenia do przechowywania środków czystości i sprzętu wykorzystywanego do mycia i dezynfekcji pomieszczeń. Zaopatrzenie w środki i sprzęt do sprzątania w dostatecznej ilości.

Dezynfekcja

Dezynfekcja prowadzona preparatami zgodnie z ich przeznaczeniem. Do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych w lecznictwie otwartym stosowane były następujące preparaty: 0,25 % Surfanios Premium, 1 % Viruton plus, 0,5 % Surfanios Lemon Fresh, Haz-Tabs, 0,25 % Quadrodes Extra. Powierzchnie dotykowe dezynfekowane preparatami: Velox Spray, Mediseptol H, Detrosan AF, Velox Wipes NA, Velox Foam Extra. Sanitariaty dezynfekowane preparatem Mediclean MC 310 Sanit. Narzędzia i sprzęt medyczny wielokrotnego użytku dezynfekowane były w specjalnie do tego celu przeznaczonych naczyniach z sitem w preparacie dezynfekcyjnym.

Do dezynfekcji narzędzi stosowano: Secudrill, Steranios, Secusept Pulver z aktywatorem, Aniosyme DD1, Viruton Bohr, Quadrodes, Viruton Extra. Do dezynfekcji rąk stosowano: Velodes Soft, AHD 1000. Do mycia: Hand Disinfectant, Skinman Soft Protect.

3. Indywidualna praktyka

Na terenie powiatu ryckiego w 2022 r. funkcjonowało 37 gabinetów indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej, 27 gabinetów indywidualnej praktyki lekarzy dentystów, 2 gabinety pielęgniarstwa oraz 1 gabinet fizjoterapii.

Stan sanitarno-higieniczny większości gabinetów nie budzi zastrzeżeń. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku w dostatecznej ilości. Jałowy sprzęt medyczny przechowywany w prawidłowych warunkach z zachowaniem terminów ważności. Po przeprowadzeniu kontroli w obiektach leczenia otwartego, stwierdzono uchybienia w 2.

Dotyczyły one:

- nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi,
- braku kart przekazania odpadów medycznych zakaźnych,
- nieterminowego prowadzenia kontroli wewnętrznej,
- braku preparatów do dezynfekcji powierzchni lub stosowania preparatów po upływie terminu ważności wyznaczonego przez producenta,
- braku kontroli manualnych procesów mycia,
- braku protokołów kontroli mycia manualnego oraz dokumentacji z każdego cyklu sterylizacji,
- sterylizowanie narzędzi wielokrotnego użytku w autoklawie nie posiadającym możliwości automatycznego zapisu parametrów sterylizacji, nie były również stosowane wskaźniki biologiczne w każdym cyklu sterylizacji,
- braku aktualnych procedur dekontaminacji narzędzi oraz postępowania z odpadami medycznymi.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 1 decyzję administracyjną oraz 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, decyzja płatnicza zostanie wydana w 2023 r. Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wydano w związku ze złożeniem przez właściciela podmiotu leczniczego, w którym podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości, pisma o zamknięciu gabinetu z zamiarem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Postępowanie administracyjne nie zostało wszczęte przed datą złożenia pisma.

Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń

Pomieszczenia placówek leczenia otwartego oraz indywidualnej praktyki lekarskiej utrzymane czysto. Sprzątanie wykonywane jest metodą tradycyjną przy użyciu mopów i nakładek oddzielnych do mycia i dezynfekcji. Wydzielone pomieszczenia do przechowywania i przygotowywania roztworów roboczych preparatów myjąco-dezynfekcyjnych i środków czystości

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

oraz miejsce do mycia i przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości. Zaopatrzenie w środki i sprzęt do sprzątania w dostatecznej ilości.

Dezynfekcja

Dezynfekcja prowadzona preparatami zgodnie z ich przeznaczeniem. Do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych stosowano: 1 % Actichlor, 0,25 % Surfanios Lemon Fresh, 2 % Prosept Floor, 0,25% Quadrodes Forte. Powierzchnie dotykowe dezynfekowano preparatami: Aerodesin 2000 Spray, Incidin Liquid Spray, Velox Spray, Prosept Spray. Narzędzia i sprzęt medyczny wielokrotnego użytku dezynfekowane były w specjalnie do tego celu przeznaczonych naczyniach z sitem w preparacie dezynfekcyjnym. Do dezynfekcji narzędzi stosowano: 2 % Secusept Pulver z aktywatorem, Prosept Burs, Incidin Liquid Spray, Aniosyme DD1 w stężeniu 0,5 %, Wiruton Bohr, Effective Instru Extra 2 %, Mikrozid AF Liquid, DDN 9 0,5 %. Do dezynfekcji rąk stosowany był AHD 1000, AHD 2000.

OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ POWIATU ZA ROK 2022.

W 2022 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rykach kontynuowała działalność w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

1. CHOROBY ZAKAŻNE OBJĘTE PRZEZ ŚWIATOWĄ ORGANIZACJĘ ZDROWIA PROGRAMAMI ERADYKACJI I ELIMINACJI.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rykach współpracuje z Zakładem Wirusologii NIZP-PZH w ramach programu eliminacji odry, różyczki. W 2022 r. zarejestrowano jeden przypadek podejrzenia zachorowania na różyczkę. Od pacjenta został pobrany materiał kliniczny (surowica) do badań wirusologicznych i przesłany do NIZP-PZH. Przeprowadzone badania wykluczyły różyczkę oraz odrę.

2. GRUŻLICA

W 2022 r. zarejestrowanych zostało 6 nowo wykrytych przypadków zachorowania na gruźlicę. Ponadto zarejestrowano 1 zgon z powodu gruźlicy nie potwierdzonej bakteriologicznie (pacjent trafił do szpitala w stanie ciężkim).

3. GRYPA

W roku 2022 r. zaobserwowano znaczący wzrost zachorowań na grypę oraz infekcję grypopodobne w stosunku do roku poprzedniego, gdzie nie zarejestrowano żadnych zachorowań.

W ramach nadzoru nad gripą Sentinel z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną współpracuje jeden lekarz z terenu powiatu. W 2022 r. w ramach tego nadzoru pobrano i przekazano do Działu Laboratoryjnego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

w Lublinie 13 próbek do badań w kierunku izolacji wirusa grypy. W 12 przypadkach wykryto obecność materiału genetycznego grypy A, w 1 przypadku wirus RSV.

4. ZAKAŻENIA PRZENOSZONE DROGĄ KRWI ORAZ DROGĄ PŁCIOWĄ

W 2022 r. zarejestrowano 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C oraz jeden przypadek zakażenia kiłą. Nie zarejestrowano natomiast przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B. Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby utrzymuje się na poziomie podobnym do roku ubiegłego.

5. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

W 2022 r. zarejestrowano ogółem 9 przypadków chorób przenoszonych drogą pokarmową wywołanych przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* (8 przypadków *Salmonella enteritidis*, 1 przypadek *Salmonella Typhimurium*), w tym 1 ognisko wywołane przez pałeczki z rodzaju *salmonella enteritidis* wśród uchodźców z Ukrainy. W ognisku zarejestrowano 3 osoby chore, ogółem narażonych 5.

Zachorowania na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu utrzymywały się na poziomie podobnym do roku ubiegłego. Zaobserwowano natomiast znaczny wzrost zachorowań na biegunki wywołane przez rotawirusy oraz adenowirusy, spadła liczba zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy.

6. CHOROBY ODZWIERZĘCE

Najczęściej występującą chorobą odzwierzęcą występującą w powiecie jest borelioza z Lyme. W 2022 r. liczba nowo zarejestrowanych przypadków rozpoznania boreliozy znacznie wzrosła. Liczba osób narażonych na kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o zakażenie wirusem wścieklizny utrzymywał się na poziomie roku poprzedniego. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek lambliozy.

7. OGNISKA EPIDEMICZNE

W 2022 r. zarejestrowano 19 ognisk epidemicznych związanych z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, głównie w placówkach oświatowych. Łączna liczba chorych w ogniskach wynosiła 263. Ogółem w 2022 r. zarejestrowano 3601 potwierdzonych przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2, hospitalizowano 100 osób, zmarło 30 osoby, najwięcej w grupie wiekowej 60+. Wszelkie wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące zakażeń koronawirusem były na bieżąco przekazywane przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej do podmiotów leczniczych. Stacja w dalszym ciągu sprawuje nadzór nad zapobieganiem rozprzestrzeniania się chorobie.

8. DZIAŁANIA W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. W 2022 roku w powiecie przybyło 519 kart uodpornienia noworodków (dane na dzień 31.12.2022 r.).

- **w roczniku 2022 :**

- szczepionką p/w gruźlicy zaszczepionych zostało 96,92 % noworodków
- szczepienia pierwotne p/w WZW typu B przyjęło 40,66 % dzieci, zaś uzupełniające 39,11 % dzieci
- szczepienia pierwotne p/w błonicy, tężcowi i krztuścowi przyjęło 37,19 % dzieci
- szczepienia pierwotne p/w Poliomyelitis oraz *Haemophilus influenzae* typu b przyjęło 37,19 % dzieci
- szczepienia p/w *Streptococcus pneumoniae* wykonane zostały w 49,71 %
- szczepionką p/w rotawirusom zaszczepionych zostało 52,22 % dzieci

- **w roczniku 2021 :**

- szczepienia uzupełniające szczepionką p/w WZW typ B wykonane były w 86,90 %
- szczepienia pierwotne p/w błonicy, tężcowi, krztuścowi wykonane w 64,76 %, a uzupełniające w 25,65 %
- szczepienia pierwotne p/w Poliomyelitis wykonane w 68,08 %, zaś uzupełniające w 25,65 %
- szczepienia pierwotne *Haemophilus influenzae* typu b - 63,65%, uzupełniające 26,75 %
- szczepienia p/w odrze, śwince i różyczce przyjęło 57,56 % dzieci
- szczepienia p/w *Streptococcus pneumoniae* wykonane w 51,48 %, uzupełniające w 38,93 %
- szczepienia p/w rotawirusom wykonane zostały w 90,96 %

- **w 6 roku życia :**

- I dawka przypominająca szczepienia p/w błonicy, tężcowi, krztuścowi - 38,81 %
- szczepienia uzupełniające p/w odrze, śwince i różyczce wykonane w 24,59 %

- **w 10 roku życia:**

- szczepienia uzupełniające p/w odrze, śwince i różyczce wykonane w 56,50 %

- **w 14 roku życia :**

- II dawka przypominająca szczepienia p/w błonicy, tężcowi, krztuścowi - 63,97 %

- **w 19 roku życia :**

- III dawka przypominająca szczepienia p/w błonicy, tężcowi - 61,36 %

W ramach szczepień zalecanych na terenie powiatu ryckiego najczęściej wykonywano

szczepienia:

- p/grypie zaszczepiono 1483 osób, wg przedziałów wiekowych :
- 0- 4 lata - 27 osób, 5-14 lat- 50 osób, 15- 64 lata - 432 osób, powyżej 65 roku życia - 974 osób
- p/WZW typu B zaszczepiono 207 osób,
- p/tężcowi 410 osób,
- p/ospie wietrznej 58 osób.

SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ŻYWIENIA**Dane statystyczne dotyczące działalności sekcji BŻŻ w 2022 roku**

Liczba wszystkich obiektów ujętych w ewidencji	1621
<i>W tym:</i>	
Zatwierdzonych w 2022 r.	25
Skontrolowanych	184
Ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego	139
W tym niezgodnych	20
Liczba sporządzonych protokołów z kontroli (kompleksowych, tematycznych, interwencyjnych, itp.)	251
Liczba sporządzonych protokołów z kontroli sprawdzających	21
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	71
Liczba decyzji nakazowych	20
Liczba decyzji opłatowych	114
Zamknięcia zakładów	0
Liczba decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu środków spożywczych	3
Liczba nałożonych mandatów	12
Na kwotę	4500 zł
Liczba wniosków o ukaranie skierowanych do LPWIS	0
Liczba aktów oskarżenia i zawiadomień do prokuratury	0
Liczba pobranych próbek	245
Liczba próbek kwestionowanych	2

Charakterystyka zakładów będących pod nadzorem sekcji BŻŻ w odniesieniu do głównych grup obiektów:

Zakłady produkcyjne

Kontroli poddano: 7 piekarni, 3 zakłady produkujące lody z automatu, 2 zakłady produkujące lody metodą tradycyjną, 4 zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego, 4 wytwórnie garmażeryjne, 1 zakład przemysłu zbożowo-młynarskiego oraz 1 zakład będący producentem suplementów diety. Kontrole dotyczyły m. in. oceny stanu sanitarno-technicznego maszyn i urządzeń, linii technologicznych oraz pomieszczeń, prawidłowości prowadzonych procesów technologicznych, w tym stosowania substancji dodatkowych dozwolonych, sposobu znakowania gotowego wyrobu, stanu sanitarnego i posiadanej dokumentacji zdrowotnej pracowników, jak również prawidłowości funkcjonowania systemów bezpieczeństwa żywności.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 5 mandatów karnych na sumę 2200 zł oraz wydano 9 decyzji nakazujących wykonanie nałożonych obowiązków. Przeprowadzone w ww. zakładach kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

W tej grupie zakładów znajdują się również wytwórnie żywności w warunkach domowych. Asortymentem produkcji są wyroby ciastkarskie (wyłącznie na zamówienie konsumenta). Zakładów z tej grupy nie planowano do kontroli sanitarnych w 2022 roku.

Produkcja pierwotna

Łącznie wpisanych do Rejestru Zakładów jest 1054 obiekty, znajdują się tu: plantacje owoców i warzyw oraz uprawy sadownicze, zbóż i uprawa grzybów. W 2022 r. wpisano do rejestru 97 nowych zakładów zajmujących się produkcją podstawową.

Kontroli poddano 36 obiektów. W czasie kontroli nie pobierano próbek zarówno owoców, warzyw, jak i zbóż do badań laboratoryjnych. W czasie kontroli nie stwierdzono niezgodności z prawem żywnościowym. Rolnicy wykazywali się stosowną wiedzą na temat przestrzegania zasad higieny podczas produkcji i działań powiązanych, tj. skupu i transportu do zakładów produkcyjnych.

Zakłady obrotu żywnością

Jest to grupa obiektów najbardziej zróżnicowana pod względem asortymentu żywności wprowadzanej do obrotu, warunków sanitarno-technicznych oraz wyposażenia zakładów. Skontrolowano: 39 sklepów, 5 magazynów hurtowych, 6 innych obiektów obrotu żywnością (ruchome punkty, tymczasowe obiekty, sezonowe punkty skupu owoców i warzyw), 6 kiosków spożywczych, w tym: 5 kiosków wprowadzających mięso surowe na terenie targowiska i 1 kiosk usytuowany w szkole. Łącznie przeprowadzono 81 kontroli.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 2 mandaty karne na sumę 700 zł oraz wydano 5 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-higienicznego.

Sprzedaż internetowa środków spożywczych, w tym suplementy diety

Przeprowadzono monitoring 6. stron internetowych, na których oceniono poprawność prezentacji i reklamy oferowanych do sprzedaży produktów spożywczych. Na powyższych stronach poddano ocenie znakowanie 16 środków spożywczych- suplementów diety.

Zarówno przeprowadzony monitoring stron internetowych, jak i ocena prezentacji i znakowania suplementów diety nie wykazały nieprawidłowości.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

Skontrolowano 32 obiekty, w tym: 13 restauracji, 11 stacjonarnych zakładów małej gastronomii, 7 ruchomych punktów gastronomicznych oraz 1. salę bankietową. W zakresie bezpieczeństwa żywienia przeprowadzono łącznie 43 kontrole, w tym 1. kontrola interwencyjna,

która dotyczyła zgłoszenia konsumenta o braku czystości i porządku w zakładzie. W celu wyegzekwowania zgodności stanu sanitarno-technicznego zakładów z wymogami przepisów prawa żywnościowego wystosowano do podmiotów 5 decyzji administracyjnych. Nałożono 4 mandaty karne na sumę 1400 zł. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Kontroli poddano 31 zakładów, w tym: 28 stołówek w placówkach oświaty, 1. stołówka w domu pomocy społecznej, 1. stołówka w szpitalu, 1. stołówka pracownicza. Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały żadnych niezgodności z prawem żywnościowym. Grupa obiektów w placówkach oświaty poprzez właściwe podejście do zagadnienia wysokiej jakości zdrowotnej produkowanych posiłków wykazuje należytą troskę o jakość tych posiłków i bezpieczeństwo konsumenta. Natomiast w stołówce pracowniczej wykryto nieprawidłowości, za które podmiot został ukarany mandatem karnym w kwocie 200 zł. Wydano decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Rekontrola wykazała poprawę stanu sanitarnego.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie powiatu ryckiego występuje 1 zakład, który produkuje folię HDPE, folię LDPE i opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, m.in. do: produktów zamrożonych, schłodzonego mięsa, gorącej żelatyny oraz artykułów sypkich np. przyprawy.

Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto także miejsca obrotu wyrobami, tj.: 1. hurtownię i 6 sklepów.

Łącznie przeprowadzono 3 kontrole, w tym 1. kontrola w zakładzie produkcyjnym, 1. kontrola w hurtowni oraz 1. kontrola interwencyjna w sklepie dotycząca monitorowania wycofywania z obrotu handlowego produktu objętego powiadomieniem alarmowym.

Nadzór nad zakładami zlokalizowanymi na szlaku tras turystycznych w okresie letnim (czerwiec-wrzesień)

Przez teren powiatu ryckiego przebiegają nw. szlaki turystyczne:

- szlak niebieski „Nadwiślański” biegnący trasą Dęblin-Warszawa. Wzdłuż tej trasy znajdują się następujące obiekty żywnościowo-żywieniowe: 1 sklep, 6 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 3 automaty do produkcji lodów.
- szlak zielony „Generała Franciszka Kleeberga” prowadzi przez miejscowości Dęblin-Bobrowniki-Ułęż-Sobieszyn. Wzdłuż tego szlaku znajdują się obiekty: 3 sklepy, 3 piekarnie, 3 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, 1 automat do produkcji lodów,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

- szlak żółty spacerowy w Dęblinie, biegnący ulicami miasta: ul. Niepodległości-Warszawska-obok Alei Lotników, która prowadzi do pomnika Bohaterskim Lotnikom. Obiekty przy szlaku to: 2 sklepy, 6 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 1. wytwórnia lodów,
- trasa S-17 Warszawa-Lublin przez Ryki. Przy trasie zlokalizowane są: 11 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 3 sklepy, 3 automaty do produkcji lodów 1. wytwórnia lodów.

Łącznie skontrolowano 16 zakładów, w których przeprowadzono tyleż samo kontroli sanitarnych. W wyniku podjętych czynności kontrolnych nałożono 3 mandaty karne na sumę 900 zł. Wydano 2. decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli. Przeprowadzone rekontrole wykazały wykonanie nałożonych obowiązków, a tym samym poprawę stanu sanitarno-higienicznego w tych zakładach.

W okresie letnim w czasie wzmożonego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych próbki żywności (lodów) z dwóch zakładów, tj. wytwórni lodów i automatu do lodów. Próbkę nie były kwestionowane.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości popełniane przez producentów żywności, dystrybutorów oraz importerów mające lub mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności dotyczyły:

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń oraz sprzętu, będących na wyposażeniu zakładu,
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością,
- niewłaściwie funkcjonujące systemy bezpieczeństwa żywności, tj. GHP, GMP, HACCP,
- nieodpowiednia jakość środków spożywczych wprowadzanych do obrotu, tj.: obecność żywności z ukończoną datą minimalnej trwałości/terminem przydatności do spożycia.

Urzędowa kontrola żywności (badania laboratoryjne)

Podobnie jak w latach ubiegłych pobrane próbki żywności oraz wyrobów do kontaktu z żywnością przekazywane były do analizy i badań do laboratoriów wyznaczonych przez GIS. Pracownicy sekcji BŻŻ w Rykach wykonywali wyłącznie ocenę oznakowania żywności. Łącznie pobrano 245 próbek żywności i wyrobów do kontaktu z żywnością. W/w próbki pobierano w różnych kierunkach badań tj.: pozostałości pestycydów, zawartość metali szkodliwych dla zdrowia, zanieczyszczenia mikrobiologiczne, azotany, znakowanie, mikotoksyny, WWA, zawartości substancji dodatkowych, sensoryki.

Łącznie zdyskwalifikowano 2 próbki żywności, były to produkty pn.: „Szpinak Baby” zdyskwalifikowany za wykrycie przekroczenia wymagań odnośnie NDP kadmu oraz „Filet z piersi kurcząt” zdyskwalifikowany za wykrycie obecności bakterii *Salmonella Enteritidis*.

Z uwagi na fakt, że producenci ww. produktów prowadzili działalność poza terenem powiatu ryckiego, przesłano informacje do właściwych miejscowo jednostek urzędowej kontroli żywności.

Graniczna kontrola sanitarna.

W ramach importu przeprowadzono 41 granicznych kontroli sanitarnych, w czasie których odprawiono z krajów trzecich zarówno żywność, jak i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Najczęściej były to mrożone owoce, tj.: ananas, borówka amerykańska, marakuja, brzoskwinia, mango oraz folia do pakowania żywności mrożonej.

Natomiast w ramach eksportu przeprowadzono 19 granicznych kontroli sanitarnych, w czasie których odprawiono żywność, tj.: mrożone owoce, warzywa oraz mieszanki owocowe i owocowo-warzywne typu smoothie.

Akcje kontrolne.

Przeprowadzono jedną akcję w związku z imprezą masową „Dni Ryk”, która miała miejsce latem w Rykach. Kontrole przeprowadzono w 5. ruchomych zakładach małej gastronomii, w zakresie: oceny stanu sanitarno-higienicznego, oceny znakowania żywności wprowadzanej do obrotu oraz posiadania dokumentacji wymaganej przepisami prawa.

W jednym obiekcie kontrola wykazała nieprawidłowości. Z uwagi na fakt, że zakład ten nie był objęty nadzorem PPIS w Rykach, sprawę przesłano do właściwego terenowo PPIS zgodnie z jego kompetencjami.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – system służący szybkiej informacji i sprawnemu wycofaniu produktów niebezpiecznych znajdujących się na rynku.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF zgodnie z ustawowymi kompetencjami przeprowadzono 26 kontroli. Dotyczyły one powiadomień alarmowych i informacyjnych w zakresie:

- stwierdzenia obecności tlenu etylenu w żywności, wykrycia zanieczyszczonego surowca w wyrobach cukierniczych, wykrycia obecności ciała obcego w produkcie, stwierdzenia nieprawidłowego oznakowania wyrobów cukierniczych, wykrycia zanieczyszczenia mikrobiologicznego w proszku jajecznym i chemicznego w figach suszonych, przekroczenia ponadnormatywnego zanieczyszczenia aflatoksynami w figach suszonych, przekroczenia NDP pozostałości pestycydu- glifosatu w kaszy jaglanej oraz NDP ochratoksyny A w rodzynekach,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

wykrycia obecności wirusa zapalenia wątroby typu A w mrożonych owocach jagodowych, przekroczenia NDP kadmu w marchewce mrożonej, stwierdzenia możliwości obecności ciał obcych w serze dojrzewającym, przekroczenia NDP pozostałości pestycydu- sulfoksaflo w porzeczce czerwonej, stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z przyborów kuchennych (szczypce wielofunkcyjne i szczypce do steku), stwierdzenia przekroczenia migracji ołowiu i kadmu w zestawie szklanek świątecznych.

Podsumowanie:

Stan sanitarno- higieniczny zakładów będących pod nadzorem sekcji BŻŻ jest różny, oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W wielu zakładach widoczna jest sukcesywna poprawa stanu zarówno sanitarnego, jak i technicznego. Wynika to zapewne z coraz większej dbałości podmiotów o estetykę i funkcjonalność zakładu, jak również ze sprawowania nadzoru sanitarnego nad tymi zakładami.

Niemniej jednak, jak co roku, działania kontrolne wykazywały pewne niezgodności. Niezgodności te nie miały charakteru cyklicznego, nie obserwowano również związku między rodzajem niezgodności, a ich występowaniem w czasie.

Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pracownicy sekcji realizowali w ciągu roku zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W roku 2022 Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna w Rykach nadzorowała stan sanitarno-higieniczny oraz jakość wody w 28 wodociągach: 20 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz 8 ujęciach indywidualnych. Nadzorowano również odcinek sieci wodociągu z powiatu lubartowskiego (gm. Ułęż).

Tabela 1. % ludności korzystającej z wody nadzorowanej przez Inspekcję Sanitarną, liczba wodociągów w poszczególnych gminach.

Lp.	Gmina	% ludności korzystającej z wod. będących pod nadzorem PIS	Liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia	Liczba wodociągów z ujęć indywidualnych
1	Ryki	95 % 30 miejscowości zwodociągowanych	5 (1 miasto; 4 wieś) - Ryki - Niwa Babicka - Moszczanka - Bobrowniki - Rososz	3 (2 miasto, 1 wieś) - KAMPOL-FRUIT - Spółdzielnia Mleczarska Ryki - Jakubowa Izba - Niwa Babicka
2	Dęblin	97 % 1 miejscowość zwodociągowana	2 (2 miasto) - Dęblin Jagiellońska - Dęblin Wiślana	1 (miasto) - Chłodnia Allmiz Dęblin
3	Kłoczew	94 % 30 miejscowości zwodociągowanych	3 (wieś) - Kłoczew - Stare Zadybie - Wola Zadybska	1 (wieś) - Chłodnia Ulmer - Stare Zadybie
4	Ułęż	96 % 14 miejscowości zwodociągowanych	4 (wieś) - Ułęż - Białki - Sobieszyn - Zosin	3 (wieś) - SM Podlodów - Dwór Osmolice, - Białki Dolne - T. Tobiasz MAX Ułęż - 1 odcinek sieci wod. z pow. lubartowskiego
5	Nowodwór	95 % 16 miejscowości zwodociągowanych	4 (wieś) - Nowodwór - Zawitała - Trzcianki - Grabów Szlachecki	0
6	Stężycza	95 % 14 miejscowości zwodociągowanych	2 (wieś) - Stężycza - Brzeziny	0
	Razem		20	8 + 1 odcinek sieci

W powiecie ryckim w 2022 r. PSSE Ryki nadzorowała 28 wodociągów oraz 1 końcówkę sieci wodociągowej. Wodociągi funkcjonowały w oparciu o 29 ujęć, tworząc sieć wodociągową o łącznej długości około 617 km. W stosunku do roku 2021 ilość wodociągów zbiorowego zaopatrzenia nie uległa zmianie, natomiast ubyło jedno ujęcie indywidualne.

Ogółem z wody wodociągowej będącej pod nadzorem PSSE w Rykach korzystało około **50 105** osób, co stanowi około **96%** ludności powiatu.

Inspekcja Sanitarna kontrolowała jakość wody w nadzorowanych wodociągach poprzez stały nadzór bieżący.

W ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej, także przedsiębiorstwa dostarczające wodę dla ludności zlecały wykonywanie badań produkowanej wody. W 2022 r. wszyscy administratorzy wodociągów zrealizowali badania określone w zatwierdzonych harmonogramach poboru prób wody.

W 2022 r. w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w: Białkach i Ułężu stwierdzono przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych, co po oszacowaniu ryzyka zdrowotnego skutkowało wydaniem decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi.

W związku ze stwierdzanymi przekroczeniami wskaźników mikrobiologicznych wydano 3 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia w wodociągach: Zosin, Niwa Babicka, Trzcianki. Wydano 8 decyzji o warunkowej przydatności do spożycia w związku z przekroczeniami fizykochemicznymi: Nowodwór, Moszczanka, Ryki, Rososz, Stężycza /dwukrotnie/, Trzcianki, „Dwór Osmolice”.

Niewielkie przekroczenia parametrów fizykochemicznych, takich jak mętność, żelazo, czy mangan odnotowano w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia: Dęblin Wiślana /Fe/, Stare Zadybie /Mn/, Zawitała /Fe, mętność/, SM Ryki /mętność/, „Ulmer Sp. J.” Chłodnia Stare Zadybie /mętność, mangan/.

Na koniec 2022 r. wszystkie wodociągi nadzorowane przez Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu ryckiego dostarczały wodę o odpowiedniej jakości.

We wszystkich gminach zwiększyła się w niewielkim stopniu liczba przyłączy wodociągowych: ogółem 92 przyłącza o długości około 5,724 km.

W części wodociągów istniejąca infrastruktura wodociągowa wymaga bieżącej i prawidłowej konserwacji, a także w niektórych przypadkach wymiany wyeksploatowanych odcinków w sieci wodociągowej.

Przyspieszenia wymaga proces porządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę istniejących oraz budowę nowych systemów kanalizacyjnych, szczególnie na terenach wiejskich.

W związku z realizacją monitoringu jakości wody w 2022 r. przeprowadzono:

- 31 kontroli sanitarnych, w tym 11 kontroli sprawdzających /urządzenia wodociągowe/ oraz 1 kontrola sprawdzająca skuteczność podjętych działań naprawczych, po wydaniu decyzji o braku przydatności wody do spożycia,
- 59 kontroli przy poborze prób wody.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

Pobrano prób wody z wodociągów:

- 66 prób w kierunku badań fizykochemicznych,
- 35 prób w kierunku badań mikrobiologicznych,

Wydano 42 decyzje merytoryczne, w tym:

- 3 decyzje o braku przydatności wody/ w tym 1 zmieniająca/
- 11 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia,
- 13 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi,
- 9 decyzji w związku ze stwierdzeniem zaniedbań w zakresie stanu sanitarno- technicznego ujęć wodociągowych,
- 2 decyzje dot. przedłużenia terminu wykonania decyzji o warunkowej przydatności fizykochemicznej- Ryki, Rososz,
- 1 decyzja dot. unieruchomienia brodzika dla dzieci na Pływalni Powiatowej,
- Wydano 32 decyzji opłatowych w tym:
 - 20 decyzji ze względu na pogorszenie jakości wody,
 - 11 decyzji w związku ze stwierdzeniem zaniedbań w zakresie stanu sanitarno –technicznego ujęć wodociągowych / w tym 2 po wydanym upomnieniu/,
 - 1 decyzja dot. kwestionowanych prób pobranych w ramach nadzoru na Pływalni Powiatowej w Rykach.

Wydano 193 ocen jakości wody (w tym: 7 obszarowych oraz 7 oceny z zakresu substancji promieniotwórczych), 23 komunikaty dot. jakości wody przeznaczonej do spożycia, 4 oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, 29 ocen okresowych, 1 ocenę roczną dot. jakości wody na pływalni, 20 ocen cząstkowych dot. jakości wody na pływalni.

Wystosowano 21 wystąpień dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

SUBSTANCJE PROMIENIOTWÓRCZE W WODZIE PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Zgodnie z § 15 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017, poz. 2294) w zakresie prowadzenia monitoringu substancji promieniotwórczych w wodzie, mianowicie konieczności przeprowadzenia pomiaru stężenia trytu oraz izotopów promieniotwórczych radu: Ra-226 i Ra-228 z częstotliwością co 5 lat, w bieżącym roku, większość przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć, musiało wykonać przedmiotowe pomiary.

Raporty z przeprowadzonych pomiarów dostarczyło dwóch administratorów /wykonując badania w 4 wodociągach/- wydano 6 ocen, w związku z poprawkowymi badaniami wartości radonu.

Pozostali administratorzy przekazali informację o poborze prób, brak raportów z tych badań do końca 2022r.. Pobrano i wykonano oznaczenia substancji promieniotwórczych w 3 ujęciach indywidualnych- dostarczano wyniki badań z jednego z nich- wydano 1 ocenę, pozostałe raporty nie wpłynęły do końca 2022r. Nie stwierdzono przekroczeń parametrycznych badanych substancji w żadnym z badanych ujęć.

LABORATORIA WYKONUJĄCE BADANIA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Na terenie powiatu ryckiego znajdują dwa laboratoria wykonujące badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które posiadały zatwierdzony system jakości prowadzonych badań wody przez PPIS w Rykach. Laboratorium AGROLAB Polska Sp. z o.o. w Dęblinie posiadało zatwierdzenie wykonywanych badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych: ogólna liczba drobnoustrojów, bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoki, *Pseudomonas aeruginosa*, *Legionella spp.*, *Clostridium perfringens* (łącznie z przetrwalnikami) oraz parametrów fizykochemicznych: stężenie chlorków, stężenie jonów wodorowych (pH), przewodność elektryczna właściwa, mętność, stężenie jonu amonowego, chlor wolny.

Natomiast Laboratorium PGK i M w Rykach Sp. z o.o. w zakresie parametrów mikrobiologicznych: ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C i 36°C, bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, Enterokoki oraz następujących parametrów fizykochemicznych: zawartości chlorków, manganu, żelaza, stężenie jonu amonowego, azotanów, azotynów, wartość pH, przewodność elektryczna, mętność, barwa, smak, zapach.

BADANIA CIEPŁEJ WODY W KIERUNKU OBECNOŚCI BAKTERII Z RODZAJU *LEGIONELLA SP.*

Obiekty znajdujące się w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej podlegające kontroli wewnętrznej ze względu na użytkowanie wody ciepłej, to 44 obiektów, w tym: 24 placówek oświatowo- wychowawczych, 14 obiektów zapewniających bazę noclegową, w tym 1 hotel, 3 obiekty sportowe, 1 szpital, 1 Dom Pomocy Społecznej oraz pływalnia.

W trakcie 2022 r. badania wody ciepłej, w ramach kontroli wewnętrznej, wykonały: 4 obiekty zapewniające bazę noclegową, 2 placówki światowo- wychowawcze, DPS, pływalnia oraz dwukrotnie szpital. Część placówek oświatowych poinformowała, iż na terenie ich obiektu nie jest wytwarzany aerozol wodno- powietrzny, bądź nie posiada w ogóle pryszniców.

Wydano 12 ocen jakości wody ciepłej na podstawie przedstawionych przez podmioty badań wody przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej oraz nadzoru sanitarnego. W ramach nadzoru sanitarnego wykonano badania w kierunku obecności pałeczek *Legionella sp.* w 3 obiektach: szpital, DPS, pływalnia.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

Prowadzono postępowanie administracyjne w stosunku do 3 obiektów: szpitala, pływalni oraz przedszkola/żłobka, w związku ze skolonizowaniem w stopniu średnim instalacji wody ciepłej w każdym z tych obiektów.

Wydano 3 decyzje administracyjne oraz 2 decyzje finansowe oraz 1 wystąpienie.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Rykach nadzorowała stan sanitarno- techniczny 189 obiektów użyteczności publicznej, w tym:

- 1 szalet publiczny,
- 1 hotel
- 14 obiektów z bazą noclegową,
- 100 zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej,
- 14 cmentarzy,
- 2 obiekty transportu publicznego– dworzec PKS, PKP wraz ze środkami transportu,
- 5 placów zabaw/piaskownic,
- 1 zakład świadczący usługi pogrzebowe,
- 24 aptek,
- 13 stacji paliw,
- 3 obiekty sportowe,
- 1 kino
- 3 pralnie
- 3 środki transportu
- 1 PdOZ w KPP w Rykach
- 1 dom pomocy społecznej

Stan ilościowy w/w obiektów w ciągu ostatnich lat uległ zwiększeniu.

Obiekty użyteczności publicznej stanowią stosunkowo liczną i zróżnicowaną grupę zarówno pod względem ich przeznaczenia, jak i wymagań sanitarnych, których spełnienie jest warunkiem bezpieczeństwa sanitarnego świadczonych usług. W ocenie sanitarniej obiektów brane są pod uwagę głównie: zaopatrzenie obiektów w wodę, postępowanie z odpadami, bielizną czystą i brudną, stan sanitarny pomieszczeń usługowych, mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza.

W większości obiektów w których świadczone są usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej /które stanowią znaczącą ilość będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej obiektów/ pomieszczenia i wyposażenia dostosowano do obowiązujących wymogów. Sukcesywnie zwiększa się

ilość obiektów, w których sterylizacje narzędzi naruszających ciągłość tkanki ludzkiej prowadzona jest przy użyciu autoklawów /w bieżącym roku 14 obiektów/.

Gospodarka odpadami

Na terenie powiatu ryckiego funkcjonują oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne w miastach Ryki i Dęblin oraz w niektórych gminach wiejskich, które są częściowo skanalizowane: miejscowość Stężycza, Trzcianki w gm. Nowodwór, Kłoczew. Ścieki z obszarów miejskich i wiejskich nieobjętych systemem kanalizacyjnym gromadzone są przeważnie w zbiornikach bezodpływowych /typu szambo/ i wywożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. Niestety wiele z tych zbiorników jest w złym stanie technicznym lub są one źle eksploatowane.

Dwa obiekty dysponujące pokojami noclegowymi posiadają własne biologiczne oczyszczalnie ścieków.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano sposób postępowania z odpadami komunalnymi a także niebezpiecznymi, w szczególności tymi, które mogą stanowić zagrożenie ze względu na możliwość przenoszenia czynników biologicznych. Zwracano uwagę na odpady powstające w szczególności w zakładach typu: zakład pogrzebowy wraz ze środkami transportu oraz w zakładach świadczących usługi kosmetyczne.

W 2022 roku, w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości podczas przeprowadzonych kontroli obiektów użyteczności publicznej, wydano:

- 6 decyzji merytorycznych
- 8 decyzji opłatowych
- 1 mandat karny na kwotę 200 zł

Jednocześnie w ramach posiadanych uprawnień wydano:

- 16 decyzji dot. ekshumacji zwłok/szczątków,
- 2 decyzje zatwierdzające laboratoria do wykonywania badań wody,
- 1 decyzja umarzająca postępowanie administracyjne,
- 1 decyzja przedłużająca /szpital/,
- 1 decyzja zezwalająca na przewóz zwłok,

8 postanowień, w tym 4 dot. sprowadzenia zwłok/szczątków ludzkich z zagranicy

STANOWISKO HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Nadzorem sanitarnym zostało objętych ogółem 72 placówki stałe (4 żłobki, 1 klub malucha, 11 przedszkoli, 16 szkół podstawowych, 17 zespołów szkół, 1 liceum, 1 szkoła policealna, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, 1 ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy, 2 poradnie psychologiczno- pedagogiczne, 8 świetlic, 5 ośrodków kultury, 1 ognisko muzyczne, 1 szkoła wyższa).

Liczba kontroli, wydane decyzje, rozpatrzone interwencje

W 2022 r. przeprowadzono: 26 kontroli sanitarnych (w tym 1 kontrola wypoczynku dzieci i młodzieży), 5 kontroli sprawdzających, 1 kontrola interwencyjna, 15 kontroli tematycznych, 3 kontrole odbiorowe.

Skontrolowano 25 placówek stałych: wydano 10 decyzji administracyjnych na stwierdzone nieprawidłowości, 1 decyzję administracyjną zmieniającą termin wykonania obowiązku, 1 decyzję administracyjną zatwierdzającą odbiór oraz 2 opinie zatwierdzające odbiór.

Rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą anonimowego zgłoszenia od rodzica dwójki dzieci uczęszczających do Zespołu Placówek Oświatowych w Pawłowicach dotyczącą pojawienia się wszawicy u jej dzieci. Niezwłocznie udano się na kontrolę interwencyjną, która została poprzedzona kontrolą czystości głów u wszystkich dzieci i uczniów szkoły przez pielęgniarkę szkolną. U żadnego z dzieci nie stwierdzono wszawicy. Przeprowadzono pogadanki z uczniami, a także rozmowy z rodzicami podczas wywiadówek szkolnych nt. występowania wszawicy. Zobowiązano dyrekcję szkoły do wzmoczonego nadzoru nad przestrzeganiem podstawowych zasad higieny w placówce włączając w to pielęgniarkę szkolną, wychowawców klas oraz radę rodziców; pozostawiono również materiały informacyjne dotyczące profilaktyki i zwalczania wszawicy.

Stan techniczny i sanitarny placówek

Spośród skontrolowanych placówek oświatowo- wychowawczych wszystkie funkcjonowały w budynkach przystosowanych do działalności dydaktyczno-wychowawczej.

Pięć skontrolowanych placówek funkcjonowało w budynkach o złym stanie zarówno technicznych jak i higienicznosanitarnym. Natomiast w dwóch skontrolowanych placówkach stwierdzono zły stan higienicznosanitarny.

W trakcie kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na warunki potrzebne do utrzymania higieny osobistej uczniów. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniły odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej dla dzieci/uczniów, jednakże w jednej ze szkół przekroczone zostały standardy dostępności do urządzeń higienicznosanitarnych dla chłopców (do 50% w zakresie dostępności do umywalek oraz oczek ustępowych i pisuarów).

Oświetlenie

Oddział Laboratoryjny WSSE w Lublinie przeprowadził pomiary natężenia i równomierności oświetlenia w 4 szkołach, w 3 z nich stwierdzono nieprawidłowości. W 2022 r. wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące zapewnienia właściwego oświetlenia, natomiast w trzeciej szkole wszczęto postępowanie administracyjne w tej sprawie.

Wszystkie z 5 skontrolowanych przedszkoli oraz 13 skontrolowanych szkół posiadało wyniki pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia wykonane przez podmioty zewnętrzne, na podstawie których stwierdzono natężenie zgodne z Polską Normą.

Jedna ze skontrolowanych szkół nie posiadała pomiarów natężenia i równomierności, w związku z tym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą przeprowadzenie w/w pomiarów.

Rozkład zajęć lekcyjnych, ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych, , pomiar temperatury powietrza oraz wody

Ocenie poddano rozkład zajęć lekcyjnych w 14 placówkach w 54 oddziałach. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 placówce w 2 oddziałach, co spowodowane było specyfiką placówki – duża część nauczycieli tej szkoły to wykładowcy akademicki bądź pracownicy kolei co w dużej mierze utrudnia ułożenie planu zajęć. Przeprowadzono rozmowę z dyrekcją szkoły, która zobowiązała się do ponownej analizy planu i jego zmiany.

Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków w 15 placówkach w 36 oddziałach na 486 stanowiskach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Dokonano pomiarów temperatury powietrza w 129 pomieszczeniach w 15 skontrolowanych placówkach oraz pomiarów temperatury wody w 8 placówkach. Nieprawidłowości w tych zakresach nie stwierdzono.

Dostęp do wody pitnej

Na 14 skontrolowanych szkół, 6 posiada dostęp do wody pitnej w postaci dzbanków z wodą, natomiast 1 szkoła posiada dystrybutory z wodą.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

- ***Wypoczynek zimowy:***

Na terenie powiatu ryckiego w ogólnopolskiej bazie wypoczynku nie zarejestrowano żadnej formy wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży.

- ***Wypoczynek letni:***

Na terenie powiatu ryckiego w ogólnopolskiej bazie wypoczynku zarejestrowana była jedna forma wypoczynku – obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

Przeprowadzono kontrolę sanitarną obozu pod namiotami, którego organizatorem była Chorągiew Lubelska ZHP, ul. Żołnierzy Niepodległej 7, 20-078 Lublin. Obóz zlokalizowany był na polanie przy obiektach użytkowanych przez Komendę Hufca ZHP Ryki, ul. Piaskowa 40, 08-500 Ryki

Przeprowadzono w sumie 2 kontrole sanitarne wypoczynku: 1 przez pion higieny dzieci i młodzieży i 1 przez pion higieny żywności i żywienia. Podczas kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Współpraca z organami prowadzącymi placówki i innymi jednostkami organizacyjnymi

W 2022 roku ustawicznie współpracowano z dyrektorami placówek oraz organami prowadzącymi te placówki odnośnie wydawanych opinii na zawieszenie zajęć oraz nadzoru nad zakażeniami w placówkach.

Wydano 125 opinii dot. zawieszenia zajęć w placówkach w związku z zakażeniami COVID-19.

Wystosowano również pisma do organów prowadzących placówki dotyczące m.in.: potrzeby wzmożenia reżimu sanitarnego w podległych placówkach, wytycznych przeciwepidemicznych dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

STANOWISKO HIGIENY PRACY

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi nadzór sanitarny w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy obejmował kontrole przestrzegania przepisów m. in. z zakresu:

- bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników,
- oceny dokumentacji ryzyka zawodowego związanej z wykonywaną pracą,
- nadzoru nad substancjami, mieszaninami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- nadzoru nad szkodliwymi czynnikami: biologicznymi, fizycznymi, chemicznymi występującymi w środowisku pracy,
- przestrzegania przez pracodawców przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Plan pracy obejmował również program wieloletni, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przepisów i zasad bhp podczas usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest w ramach Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu.

W roku 2022 w ewidencji sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami widniało 407 obiektów znajdujących się na terenie powiatu ryckiego. Przeprowadzono 74 kontrole (w tym 22 kontrole sprawdzające wykonanie nieprawidłowości przez pracodawców) w 58 zakładach pracy. Przeprowadzono 1 kontrolę wspólnie z Działem Laboratoryjnym WSSE w Lublinie w ramach nadzoru w zakresie pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w wytypowanym wcześniej zakładzie pracy.

W skontrolowanych zakładach pracy było zatrudnionych 1435 pracowników. Największa liczba zatrudnionych to pracownicy wg następującej klasyfikacji działalności:

- PKD 10 Przetwórstwo przemysłowe – 352 zatrudnionych,
- PKD 84 Administracja publiczna i obrona narodowa – 204 zatrudnionych,
- PKD 47 Handel detaliczny – 174 zatrudnionych,
- PKD 28 Produkcja maszyn i urządzeń – 125 zatrudnionych,
- PKD 25 Produkcja metalowych wyrobów gotowych – 105 zatrudnionych,
- PKD 71 Badania i analizy techniczne – 105 zatrudnionych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli warunków pracy i higieniczno-sanitarnych wydano 27 decyzji administracyjnych z 67 nakazami do wykonania przez pracodawców, w tym: 2 decyzje zmieniające termin wykonania nakazów, 4 decyzje umarzające (w tym 1w części umarzająca) postępowanie administracyjne ze względu na wykonanie stwierdzonych nieprawidłowości przed wydaniem decyzji merytorycznych. Wydano 22 decyzje płatnicze.

Uchybienia, których usunięcie egzekwowano od przedsiębiorców poprzez nałożenie decyzji administracyjnych dotyczyły:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia pracowników występujących w środowisku pracy w zakresie: hałasu, drgań mechanicznych o działaniu ogólnym na organizm człowieka, zanieczyszczeń pyłowych i zanieczyszczeń chemicznych powietrza, mikroklimatu gorącego,
- obniżenia stężenia frakcji wdychalnej pyłów mąki do wartości nieprzekraczającej NDS czynników szkodliwych dla zdrowia,
- braku oceny ryzyka zawodowego bądź aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy uwzględniającej szkodliwe dla zdrowia czynniki występujące na stanowisku pracy tj.: hałas i drgania mechaniczne, szkodliwe czynniki biologiczne, czynniki rakotwórcze i mutagenne występujące w środowisku pracy, kontakt z niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi,
- braku rejestrów prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestru pracowników narażonych na te czynniki,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- braku przekazania danych z rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego oraz właściwego okręgowego inspektora pracy.
- braku wpisów do rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy oraz kart badań i pomiarów tych czynników,
- braku wydzielenia miejsca na szatnię dla pracowników,
- braku wydzielenia miejsca do spożywania posiłków dla pracowników,
- braku zapewnienia szatni przepustowej na odzież własną i roboczą wraz z zespołem sanitarnym z natryskiem,

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

- nieodpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego ścian w: pomieszczeniach pracy, jadalniach,
- braku wentylacji w: pomieszczeniach pracy, jadalniach, ustępie, szatniach,
- braku zainstalowania umywalki i zlewozmywaka w pomieszczeniach jadalni.

W związku z niewykonaniem przez pracodawcę nakazów wynikających z decyzji, wydano 1 upomnienie.

Przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 8 skontrolowanych zakładach pracy.

Spośród czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w kontrolowanych zakładach największy problem stanowi hałas. Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) hałasu dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- Przetwórstwo przemysłowe (PKD 10) – 2 zakłady,
- Produkcja wyrobów z drewna (PKD 16) – 1 zakład
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych (PKD 25) – 3 zakłady,
- Administracja publiczna i obrona narodowa (PKD 84) -1 zakład

W warunkach przekroczeń NDN hałasu pracowało 241 pracowników, w tym:

- Przetwórstwo przemysłowe – 149 pracowników,
- Produkcja wyrobów z drewna – 2 pracowników,
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych – 8 pracowników,
- Administracja publiczna i obrona narodowa – 2 pracowników.

Ze względu na przekroczenia normatywów higienicznych dotyczących NDN hałasu pracodawcy podejmują kompleksowe działania mające na celu poprawę warunków pracy. Są to działania tj.:

- techniczne tj. oznakowanie stref z przekroczeniami znakami bezpieczeństwa i nakazem stosowania środków ochrony indywidualnej; wymiana lub remont maszyn, narzędzi stosowanych w procesach technologicznych;
- organizacyjne (skrócony czas pracy w narażeniu lub dodatkowe przerwy w czasie pracy);
- wyposażenie pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia i nadzór prawidłowości ich stosowania;
- profilaktyka medyczna.

W 1 zakładzie zajmującym się produkcją wyrobów piekarskich (PKD 10) stwierdzono przekroczenie normatywów higienicznych w zakresie zanieczyszczeń pyłowych powietrza – pyłów mąki. W warunkach przekroczenia NDN pracowało 10 pracowników. Wydano decyzję nakazującą obniżenie stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia do wartości nieprzekraczających NDS tych czynników.

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO W 2022 ROK

Ze 168 zakładów znajdujących się w ewidencji pionu HP, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne skontrolowano 26. Przeprowadzono 30 kontroli. W 4 zakładach pracy stwierdzono nieprawidłowości w zakresie występowania czynników biologicznych na stanowisku pracy. Wydano 3 decyzje z nakazami do wykonania oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne w związku z usunięciem nieprawidłowości przez pracodawcę przed wydaniem decyzji merytorycznej.

W 38 zakładach pracy będących w nadzorze PSSE występuje kontakt pracowników lub narażenie na czynniki rakotwórcze/mutagenne; w 19 zakładach jest to krzemionka krystaliczna (kwarc, krystobalit) - frakcja respirabilna - powstająca w procesie pracy, w 5 zakładzie pyły drewna, w 4 zakładach promieniowanie jonizujące, w 5 zakładach benzen obecny w benzynie silnikowej, w 7 zakładach spaliny z silników Diesla, w 2 zakładach chromian potasu, w tym w 1 zakładzie dodatkowo fenoloftaleina i kadm. Kontrole przeprowadzono w 21 obiektach; liczba kontroli 28. Ogólna liczba pracowników w skontrolowanych zakładach w których występują czynniki rakotwórcze to 115 osób, w tym 93 pracuje w kontakcie z tymi czynnikami, natomiast 22 osoby w narażeniu. W 12 obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 12 decyzji administracyjnych. W 2 zakładach pracy pracodawcy usunęli nieprawidłowości przed wydaniem decyzji merytorycznej, w związku z tym wydano 2 decyzje umarzające postępowanie administracyjne, w tym 1 w części umarzającą.

W 2022 r. nie przeprowadzono kontroli w ramach bieżącego nadzoru nad warunkami pracy podczas zabezpieczania bądź usuwania wyrobów zawierających azbest. Przedsiębiorcy naszego powiatu nie prowadzili prac w tym zakresie. Podjęto próby przeprowadzenia kontroli w dwóch firmach, które zgłosiły prace polegające na demontażu wyrobów zawierających azbest w obiektach znajdujących się na terenie powiatu ryckiego. W każdym przypadku bezpośrednio przed zaplanowaną kontrolą właściciele firm zgłosili, iż prace zostały odwołane z powodu całkowitej rezygnacji z usług firm przez właścicieli obiektów.

W ewidencji HP w 2022 r. znajdowały się 22 podmioty lecznicze. Przeprowadzono 3 kontrole w 3 obiektach. W 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne z uwagi na wykonanie stwierdzonych nieprawidłowości przed wydaniem decyzji merytorycznej.

W 2022 r. w zakresie spraw dotyczących chorób zawodowych rozpatrywano i prowadzono postępowanie administracyjne w związku z podejrzeniem choroby zawodowej:

u 1 pracownika, u 4 byłych pracowników oraz 2 rolników prowadzących własne gospodarstwo rolne, odpowiednio z wykazu chorób zawodowych pod poz.: 15 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat; 3.1 - pylica płuc – pylica krzemowa i 6 astma oskrzelowa (1 osoba); 19.5 – przewlekłe choroby układu ruchu

wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej; 20.1 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego - zespół cieśni w obrębie nadgarstka. Wśród prowadzonych postępowań w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, cztery zostały wszczęte w 2021 r. oraz cztery w 2022 r. W wyniku przeprowadzonych wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących podejrzenia choroby zawodowej, sporządzono 16 kart oceny narażenia zawodowego, które zostały przesłane do WOMP w Lublinie. W wyniku powyższego na podstawie kart oceny narażenia zawodowego i otrzymanych orzeczeń lekarskich z jednostki orzeczniczej I stopnia WOMP Poradnia Chorób Zawodowych w Lublinie wydano: 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W dalszym ciągu trwa postępowanie dotyczące 4 osób. Sporządzono 1 kartę stwierdzenia choroby zawodowej.

Na prośbę Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radzynie Podlaskim oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Puławach przeprowadzono oceny narażenia zawodowego byłych pracowników zatrudnionych w zakładach znajdujących się na terenie powiatu ryckiego.

W ramach realizacji nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi oceniono przestrzeganie przepisów rozporządzenia CLP w odniesieniu do klasyfikacji i oznakowania mieszanin oraz wymogu umieszczania klasyfikacji i oznakowania w kartach charakterystyki u podmiotów gospodarczych, będących dystrybutorami substancji i mieszanin chemicznych jak również u stosujących substancje i mieszaniny chemiczne. Przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora i 41 kontroli u stosujących substancje i mieszaniny chemiczne w zakładach pracy. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrola u dystrybutora była przeprowadzona w ramach realizacji wspólnotowego projektu REF-10, który obejmował m. in. egzekwowanie art. 67 rozporządzenia REACH ze szczególnym uwzględnieniem niektórych ograniczeń zawartych w załączniku XVII. Jako dystrybutor firma wprowadzała do obrotu niebezpieczne/stwarzające zagrożenie mieszaniny chemiczne wymienione w ww. załączniku podlegające ograniczeniom, a mianowicie cement i mieszaniny chemiczne zawierające cement. W trakcie kontroli oceniono 5 mieszanin chemicznych **Na opakowaniu każdego ocenionego produktu widniała informacja o zawartość chromu (VI) poniżej 0,0002%, co wskazywało na spełnienie warunków ograniczenia.**

W 2022 r. na terenie powiatu ryckiego nie było podmiotów gospodarczych będących producentem, importerem bądź dalszym użytkownikiem w rozumieniu przepisów rozporządzenia REACH wprowadzających do obrotu substancje i ich mieszaniny chemiczne

Na terenie powiatu ryckiego przeprowadzono: 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, 10 kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz

9 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych w zakładach pracy. Na terenie powiatu ryckiego znajdował się 1 podmiot gospodarczy zobowiązany do uzyskania pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, w którym przeprowadzono kontrolę oceniając wszystkie wprowadzane do obrotu produkty biobójcze (3 produkty). Kontrola była przeprowadzona w ramach realizacji wspólnotowego projektu BEF-2. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Oceniono 34 produkty biobójcze udostępniane na rynku przez dystrybutorów oraz 2 produkty sugerujące działanie biobójcze. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w przypadku 4 podmiotów nieprawidłowości w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych. Nieprawidłowości dotyczyły: udostępniania produktów biobójczych bez stosownego pozwolenia na obrót produktem biobójczym (4 produkty), udostępniania produktu biobójczego na rynku po upływie terminu ważności (1 produkt), udostępniania na rynku produktów sugerujących działanie biobójcze (2 produkty).

Z przeprowadzonych kontroli w powyższym zakresie 2 były interwencyjne - dotyczyły udostępniania na rynku produktów biobójczych bez stosownych pozwoleń (w jednym przypadku była to sprzedaż internetowa).

W związku ze stwierdzonymi w trakcie przeprowadzonych kontroli ww. nieprawidłowościami wydano 4 decyzje administracyjne. Nakazy dotyczyły:

- zakazu udostępniania na rynku oraz wycofania z obrotu produktu biobójczego nieposiadającego stosownego pozwolenia na obrót produktem biobójczym,
- zakazu udostępniania na rynku produktu biobójczego po upływie terminu ważności,
- zakazu udostępniania na rynku produktów posiadających oznakowanie sugerujące właściwości biobójcze produktów.

W zakresie nadzoru nad chemikaliami wydano w 2022 r. 3 decyzje płańnicze, 1 wydana w roku 2023.

Z uwagi na fakt, iż na terenie powiatu nie ma producentów detergentów w 2022 roku nie przeprowadzano kontroli w ramach nadzoru nad detergentami.

Na terenie powiatu ryckiego nie ma podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kat. 2 i 3. Przeprowadzono 2 kontrole u podmiotów stosujących prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 do uzdatniania wody tj. nadmanganian potasu i kwas solny. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W zakładach prowadzony jest ścisły rozchód ww. substancji chemicznych.

Na terenie powiatu ryckiego znajduje się 1 zakład zajmujący się obrotem produktami kosmetycznymi, który jest producentem nie będąc jednocześnie wytwórcą produktów kosmetycznych. Kontrola u przedsiębiorcy w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi została zaplanowana na rok 2023. W wykazie zakładów udostępniających na rynku produkty kosmetyczne znajdowało się 19 podmiotów gospodarczych. Przeprowadzono 7 kontroli

u dystrybutorów produktów kosmetycznych. Oceniono oznakowanie opakowania 33 produktów kosmetycznych. Podczas przeprowadzonych kontroli sprawdzano przestrzeganie przepisów rozporządzenia dot. zakazu stosowania w produktach kosmetycznych substancji wymienionych w załączniku II Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2019 tj.: pirytionian cynku oraz butylphenyl methylpropional (lilial). Nieprawidłowości stwierdzono u 1 dystrybutora udostępniającego na rynku produkt kosmetyczny (1 sztuka) zawierający w swoim składzie substancję zakazaną do stosowania tj. butylphenyl methylpropional (lilial). Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą zakazu udostępniania na rynku ww. produktu oraz 1 decyzję płatniczą. Dwie z przeprowadzonych kontroli były kontrolami tematycznymi, podczas których sprawdzano obecność w sprzedaży lakieru do paznokci zawierającego w swoim składzie substancję konserwującą - metyloizotiazolin, która może być stosowana wyłącznie w spłukiwanych produktach kosmetycznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na terenie powiatu ryckiego nie było zgłoszeń przypadków zatruc i/lub zgonów po zażyciu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych. Nie było również prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących „nowych narkotyków”.

Na terenie powiatu ryckiego nie ma przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez organa Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem sanitarno-higienicznym: projektów planów zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, wniosków dotyczących konieczności wykonywania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu, odstępstw od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji na terenie powiatu.

W 2022 roku w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowano stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w następujących sprawach:

1. Na podstawie art. 48, art. 53 i art. 54 w związku z art. 58 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) wydano 4 opinie sanitarne w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, wydano 5 opinii do projektu dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
2. Na podstawie: art. 64 ust. 1 pkt 2, art. 70 ust. 1 pkt 2, art. 77 ust. 1 pkt 2, art. 90 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 78 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.) wydano 19 opinii sanitarnych w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Powyższe opinie dotyczyły między innymi następujących inwestycji: budowy lub rozbudowy dróg publicznych, rozbudowy i przebudowy budynków produkcyjnych, budowy lub przebudowy sieci kanalizacji sanitarnej i grawitacyjnej, przebudowy i automatyzacji budynków stacji uzdatniania wody, stacji paliw, budynku inwentarskiego, farmy fotowoltaicznej, modernizacji składowiska

odpadów, budynku garmażeryjnego, zbierania i magazynowania oraz przetwarzania odpadów, eksploatacji złoża piasków.

3. Na podstawie art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 338) wydano 10 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnień dokumentacji projektowych inwestycji pod względem spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz opinii do wniosków o zmianę sposobu użytkowania budynków/pomieszczeń w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych obiektów, inwestycje typu: remont łazienek w placówce oświatowej; przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na budynek usługowy; zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na obiekt użyteczności publicznej; przebudowa części budynku szpitala; budowa stacji uzdatniania wody lub przebudowa i automatyzacja stacji uzdatniania wody; przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania części budynku mieszkalnego (garażu) na pomieszczenie usługowe (zakład barberski).
4. Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.), §24 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. 2017 r., poz. 2294), art. 3 ust. 2 lit b w związku z art. 37 ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 338) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks Postępowania Administracyjnego* (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.) wydano 1 opinię sanitarną dotyczącą zatwierdzenia materiałów użytych do przebudowy stacji uzdatniania wody.
5. Na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. *o działalności leczniczej* (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 633 ze zm.) nie wydano decyzji dotyczących spełniania wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.
6. W trybie art. 3 pkt 3 ustawy *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz w oparciu o art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 ze zm.) wydano 16 opinii sanitarnych (pozytywnych). Uczestniczono w odbiorach następujących obiektów: stacja kontroli pojazdów z warsztatem i budynkiem socjalno- biurowym oraz budynkiem usługowo - magazynowym; rozbudowa budynku strażnicy OSP; rozbudowa oczyszczalni ścieków; budynek hali; przystosowanie lokalu usługowego do potrzeb pizzerii; budowa hali montażowej; stacja paliw; budynek magazynowy z osadnikiem; sala gimnastyczna z zapleczem sanitarno-magazynowym i łącznikiem; pawilon usługowy kontenerowy z infrastrukturą; rozbudowa budynku handlowego o część socjalno- magazynową; budynek handlowo – usługowy wraz z infrastrukturą; budynek magazynowy; hala sportowo – widowiskowa wraz

z zapleczem i infrastrukturą zewnętrzną; budynek GOK; przebudowana i zautomatyzowana stacja uzdatniania wody; zmiana sposobu użytkowania budynku byłej komendy policji na ośrodek pomocy społecznej i innych podmiotów ekonomii społecznej. Odnośnie zawiadomień o zakończeniu budowy inwestycji wystosowano pisma informujące stronę o odstąpieniu od kontroli obiektu (4 pisma) oraz 1 pismo o braku kompetencji i zastrzeżeń co do budowy instalacji fotowoltaicznej. Wydano 3 zaświadczenia o spełnieniu wymagań sanitarnych obiektów budowlanych.

7. Na podstawie art. 36 ust. 1 w związku art. 37 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 338) wydano 28 decyzje dotyczące opłat za wykonywanie czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (opłaty pobierane za przeprowadzone kontrole/odbory oraz uzgodnienia dokumentacji technicznej i wydanie opinii zatwierdzenia materiałów użytych do przebudowy stacji uzdatniania wody).
8. Wystosowano 1 wezwanie do uzupełnienia braków formalnych, 2 pisma przekazujące otrzymany wniosek wraz z załączonymi dokumentami do rozpatrzenia wg kompetencji przez odpowiednie jednostki, 2 pisma o braku opłaty za pełnomocnictwo, 6 pism dot. uzupełnienia informacji lub doprecyzowania złożonych wniosków, 3 pisma dotyczące weryfikacji opinii oraz 1 pismo będące odpowiedzią na skargę.
9. Sprzeciwów, o jakich mowa w art. 28 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 338) odnośnie odbieranych obiektów nie zgłaszano.
10. Kontrole obiektów w trakcie budowy – nie przeprowadzono.
11. Ogółem przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych.

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

Trendy rozwojowe obserwowane w powiecie: nie było opinii negatywnych; większość opiniowanych przedsięwzięć dotyczyło inwestycji samorządowych z udziałem środków publicznych (budowa dróg, kanalizacji i wodociągów, stacji uzdatniania wody lub modernizacja składowiska odpadów), pozostałe inwestycje związane były z budową lub przebudową zakładów produkcyjnych lub budową farmy fotowoltaicznej, będących prywatną własnością. Opinie wydawane w związku z zawiadomieniami o zakończeniu budowy obiektów budowlanych również dotyczyły wielu inwestycji jednostek samorządowych, ale i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Ogólnie zauważalny jest wzrost inwestycji budowlanych wykorzystujących środki

publiczne lub unijne. W stosunku do poprzedniego roku ilość opinii wydanych w związku z odbiorami obiektów budowlanych przekroczyła 100%. Opinie dotyczące uzgodnienia dokumentacji projektowej dotyczyły obiektów o zróżnicowanej działalności – remont łazienek w placówce oświatowej, przebudowa części budynku szpitala oraz budowa, przebudowa i automatyzacja stacji uzdatniania wody. W związku ze zmianą przepisów budowlanych, wiele wniosków dotyczyło uzgodnienia dokumentacji projektowej związanej ze zmianą sposobu użytkowania budynków gospodarczych (będących własnością osób prywatnych), na obiekty usługowe.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia to obszar realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji działań prozdrowotnych dla wybranych grup odbiorców i dla całej lokalnej społeczności powiatu ryckiego. Edukacja zdrowotna realizowana jest poprzez wdrożenie w placówkach oświatowo- wychowawczych krajowych i wojewódzkich programów edukacyjnych, wieloletnich i cyklicznych zadań z zakresu zdrowia publicznego, zarówno dla placówek nauczania początkowego (żłobki, przedszkola) jak i placówek szkolno- opiekuńczych (szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, ośrodki wychowawcze). Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia realizuje także akcje promocyjne cykliczne i okazjonalne, w zależności od bieżącej sytuacji epidemicznej w kraju, wg wytycznych i zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia, we współpracy z Oddziałem Wojewódzkim NFZ. Wiele działań edukacyjnych i promocyjnych przebiega w ścisłej współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego w powiecie ryckim, Placówkami Edukacyjnymi, Podmiotami Działalności Leczniczej i innymi Instytucjami o zasięgu powiatowym, miejskim i gminnym. W 2022 roku pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu ryckiego realizował - zgodnie z Planem Zasadniczych Zamierzeń - zadania ukierunkowane na profilaktykę stosowania używek, tj. substancji psychoaktywnych, gł. wyrobów tytoniowych i narkotyków, w tym tzw. nowych narkotyków - „dopalaczy”. Odbyły się również cykliczne powiatowe i miejskie imprezy masowe, na których prowadzone było stoisko informacyjno-edukacyjne.

I. INTERWENCJE PROGRAMOWE

Programy krajowe

1. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Głównym celem programu jest zmniejszenie zachorowań wynikających z palenia tytoniu. Program adresowany do społeczności lokalnej. Były podejmowane działania w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia. Prowadzony jest comiesięczny monitoring z aktualnej sytuacji przestrzegania zakazu palenia tytoniu w gminie. Monitoringiem objęte są: przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych, jednostki organizacyjne systemu oświaty, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, uczelnie wyższe, zakłady pracy, obiekty kultury i wypoczynku, lokale gastronomiczno- rozrywkowe, obiekty służące obsłudze podróżnych, pomieszczenia obiektów sportowych oraz inne pomieszczenia użytku publicznego. Prowadzono dystrybucję ulotek, plakatów z zakresu profilaktyki tytoniowej oraz naklejek z zakazem palenia tytoniu.

2. „Ars czyli jak dbać o miłość”

Program realizowany w ramach Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Celem jest dotarcie do uczniów szkół ponadpodstawowych ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym.

Program realizowało - 7 placówek nauczania

Grupa docelowa - 736 uczniów

3. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

To ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Program realizowany był w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych- 9 placówek

Grupa docelowa : 191 dzieci

4. „ Bieg po zdrowie”

Jest to program antynikotynowy skierowany do uczniów IV klas szkół podstawowych. Główne cele programu: opóźnienie i zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności uczestników.

Program realizowało - 10 szkół

Grupa docelowa - 158 uczniów, 82 rodziców

Programy wojewódzkie

1. „Czyste powietrze wokół nas”

Program edukacji antytytoniowej dla dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat. Stanowi pierwsze, ważne ogniwo w edukacji antytytoniowej dzieci. Umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacji gdy przebywają w zadymionym pomieszczeniu lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Program realizowany był w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych – 11 placówek

Grupa docelowa : 252 dzieci i 154 rodziców

2. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu edukacyjnego jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ich rodziców i opiekunów, a także kadry pedagogicznej. Szkoły ponadgimnazjalne są miejscem, gdzie można dotrzeć do szerokiego grona młodych ludzi. Wprowadzenie edukacji prozdrowotnej na temat raka szyjki macicy do szkół, przyczyni się do podniesienia poziomu wiedzy i zainicjowania dyskusji, dzięki której młode kobiety podejmą odpowiednie działania, czyli skonsultują się z lekarzem i wykonają badanie cytologiczne.

Program realizowało 7 szkół ponadpodstawowych

Grupa docelowa - 423 uczniów, 23 rodziców, 9 nauczycieli

3. „Podstępne WZW” i „Znamię! Znam je”

Program dotyczy profilaktyki HBV i HCV oraz profilaktyki czerniaka.

Program realizowało - 6 szkół

Grupa docelowa - 1822 uczniów, 388 rodziców

Z powyższych działań przeprowadzano w 2022 roku 20 wizytacji w placówkach oświatowych. W zależności od grupy wiekowej przeprowadzono m.in. prelekcje edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz na bieżąco udzielano poradnictwa merytorycznego dla realizatorów programów edukacyjnych i działań prozdrowotnych oraz osób zainteresowanych działalnością oświatowo-zdrowotną, a także prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

II. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

W ramach interwencji nieprogramowych zaplanowane były do realizacji działania w zakresie m.in. bezpiecznego i zdrowego wypoczynku zimowego i letniego, zatruc pokarmowych, higieny osobistej, profilaktyki zatruc środkami psychoaktywnymi (dopalacze), profilaktyki choroby meningokokowej, kleszczowego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych, zatruc grzybami, profilaktyki chorób nowotworowych, WZW A,B,C, profilaktyki grypy sezonowej a także akcje plenerowe (organizowanie bezpłatnego punktu pomiarów: ciśnienia we krwi, tlenu węgla w organizmie u osób palących). Podczas akcji prowadzone były również działania mające na celu uświadomienie społeczeństwu potrzebę szczepień przeciwko SARS CoV-2 w celu zahamowanie transmisji koronawirusa.

Podczas realizacji interwencji nieprogramowych w celu dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców- społeczności lokalnej - pracownik OZiPZ korzystał z profilu PSSE w Rykach - portalu społecznościowego (Facebook) oraz strony internetowej PSSE w Rykach. Powyższe działania miały charakter informacyjno- edukacyjny.